

Falske selvangivelser.

AF HANS CHR. KJÆRSGAARD, p. t. Hamburg.

(Fra det kriminalbiologiske institut ved
varettægtsfængslet, Hamburg. Chef: Regierungsmedizinalrat,
dr. med. & phil. Meywerk.)

At selvangivelsen i sig selv er et tegn paa psykisk abnormitet, hævdes af forskellige forfattere. Saaledes skriver eksempelvis *Mönkemöller*: »Med selvangivelserne — ved hvilke anmeldelsen af en begaaet forbrydelse indgives frivilligt og uden fremmed medvirken — betræder vi saa godt som udelukkende omraadet for psykisk abnormitet.«¹⁾ Hvad særligt angaar mord, hævdede allerede 1747 anklageren ved Hamburgs senat: »Medens vanvittige mennesker efter forbrydelsen plejer at rose sig af denne, plejer de melankolske mennesker at blive bedrøvede, vise anger og i almindelighed ogsaa selv at overgive sig til øvrigheden«²⁾, og den franske psykiater *Esquirol*, grundlæggeren af monomanilæren, skrev (1838) i en afhandling om »mordmonomani«: Har monomaniacus faaet opfyldt sit ønske, saa tænker han ikke paa mere; han har dræbt, alt er for ham forbi, hans maal er naaet. Efter mordet er han rolig; sædvanligvis forsøger han heller ikke paa at skjule sig. Undertiden bekendtgør han, efter at have opfyldt sit ønske, sin handling og begiver sig selv til øvrigheden.«³⁾ *Wilmanns* mener i et for nylig udsendt arbejde, at antallet af scizofrene mordere, som

1) *Mönkemöller*: Psychologie und Psychopathologie der Aussage, Heidelberg 1930 p. 183.

2) *Klefeker*: Sammlung der Hamburgischen Gesetze und Verfassungen bd. V, Hamburg 1768 p. 455.

3) *Esquirol*: Die Geisteskrankheiten in Beziehung zur Medizin und Staatsarzneikunde bd. II, Berlin 1888 p. 376.

umiddelbart efter forbrydelsen gaar til politiet og i »rolig saglighed« anmelder sig selv for mord, er meget stort, ligesom Wilmanns overhovedet mener, at »de fleste gerningsmænd, som . . . umiddelbart efter deres forbrydelse melder sig selv, bør mistænkes for at have fulgt en tvangsdraft i et scizofrent prodromalstadium«⁴). At selvangivelsen (dvs. selvangivelsen af en virkelig begaaet forbrydelse) allerede i sig selv skal opfattes som et psykopatologisk fænomen, maa imidlertid betvivles. Saaledes har den, der skriver disse linier, bearbejdet et tilfælde, hvor en 38aarig mand, F, i 1940 meldte sig selv til politiet og spontant tilstod, at han siden 1929 havde staaet i forhold til sit plejebarn, en 1916 født niece. Bevæggrunden til denne selvangivelse viste sig at være aarelange behrejdelser og forblommede trusler om politi-anmeldelse fra hustruens side. F, som bortset fra en i 1929 idømt bøde for vold var ustraffet, var paa ingen maade sindssyg, da han meldte sig selv, ligesaa lidt som han senere er blevet det. Hans selvangivelse betegner simpelthen kulminationen af et ægteskabeligt opgør, en (normalpsykologisk letforstaaelig) affekthandling, for hvilken den skindsyge hustru havde banet vejen med sine idelige scener. Parentetisk skal tilføjes, at hustruen, der i øvrigt som 16aarig begik en række tyverier og anbragtes i opdragelsesanstalt, fra hvilken hun som 18aarig flygtede og sammen med en jævnaldrende, ligeledes undvegen pige begik et rov-mord, tilsyneladende efter at have drevet sin mand i fængsel dermed havde afreageret. Efter fængslingen skrev hun en række kærlige og omsorgsfulde breve til ham, og da F efter en maanedes forløb paany kom paa fri fod (frifindelse paa grund af forældelse), genoptog hun samlivet med manden, hvilket bestaar den dag i dag.

⁴) Wilmanns: Ueber Morde im Prodromalstadium der Schizophrenie, Zeitschrift für die gesamte Neurologie und Psychiatrie bd. 170, 1940 p. 626 f. En 30-aarig, scizofren kvindes selvangivelse efter mordforsøg er gengivet i dansk litteratur, se Retslægeraadets Aarsberetning 1938 p. 109 f.

Vi kan endvidere nævne et andet ved Hamburgs kriminalbiologiske institut bearbejdet tilfælde, ved hvilket probanden, en vaneforbryder, som har befundet sig i sikkerhedsforvaring siden 1934, ikke mindre end 6 gange umiddelbart efter at have begaaet en forbrydelse selv gik til politiet, angivelig fordi han vidste, at han eftersøgte af dette. Flere gange indfandt han sig paa politistationen i totalt forkommen tilstand. Maaske har for denne forbryders vedkommende ogsaa anger spillet en rolle. Det drejer sig om en 1899 født og ialt 13 gange straffet bedrager, pengeafpresser og tyv J, som efter at være straffet 6 gange umiddelbart efter sin 7. forbrydelse selv gik til politiet. Ved sine senere forbrydelser meldte J sig hver gang umiddelbart efter, at forbrydelsen var begaaet, til politiet (ialt som nævnt 6 gange).⁵⁾ Kun een gang, nemlig i 1932, blev han anholdt næsten umiddelbart efter forbrydelsen. Det maa antages, at han ogsaa denne gang ellers vilde have meldt sig selv. J er en holdningsløs, viljesvag, nydelsessyg og arbejdsmodvillig psykopat; ikke det ringeste tegn til en psykotisk proces, det være sig

⁵⁾ J angiver nu herom: »Jeg væmmedes ved, hvad jeg havde gjort, og vidste, at jeg, hvis jeg ikke selv gik til politiet, vilde komme endnu længere ud i uføret. Der var en Modsætning inden i mig: forbrydelsen og paa den anden side den sædelige følelse af at have gjort noget forkert. Min fortvivlede økonomiske situation spillede imidlertid ogsaa en rolle. Jeg vilde ganske vist have kunnet forblive endnu en tid paa fri fod, men kun ved at begaa flere forbrydelser.«

Psykologisk interessant er, at J engang meldte sig selv og tilstod sig skyldig i underslæb, medens han ved politiafhøringen undlod at omtale et i forbindelse hermed staaende og overfor samme person begaaet pengeafpresningsforsøg. Han aflagde imidlertid (spontant) tilstaaelse herom tre dage senere i et brev til forhørsdommeren. Idag mener J, at hæmninger af en eller anden art maa have afholdt ham fra at tilstaa pengeafpresningsforholdet overfor politiet. Han fremhæver (med rette), at hans forlien af dette forhold overfor politiet ikke kan opfattes som forsøg paa at skjule dette, idet pengeafpresningen jo under alle omstændigheder, takket være det af ham spontant tilstaaede underslæbsforhold, vilde komme for dagens lys.

i den scizofrene eller den manio-depressive formkreds, har kunnet paavises hos ham under aarelange fængselsophold og maanedlang observation i Hamburgs varetægtsfængsels nerveafdeling.

Udfra lignende motividannelser meldte den nedenfor i tilfælde 3 omtalte M sig selv til politiet, idet dog skal tilføjes, at M tidligere udfra udtalt patologiske bevæggrunde havde meldt sig selv for opdagede forbrydelser. At forbryderen umiddelbart efter sin forbrydelse, i erkendelse af det haabløse i sin situation og maaske tilmed fuldstændig subsistensløs, selv gaar til politiet, forekommer tilstrækkeligt normalpsykologisk begrundet og behøver i alt fald ikke at være tegn paa psykisk abnormitet. Det samme gælder den anden, ovenfor omtalte bevæggrund til selvangivelse: hustruens idelige bebrejdelser, en i øvrigt udover denne specielle jalousisituation sjældent forekommende type paa selvangivelse. *Wilmanns'* paastand, at »de fleste gerningsmænd, som . . . umiddelbart efter forbrydelsen melder sig selv, bør mistænkes for at være bukket under for en tvangsdrift i et scizofrent prodromalstadium«, er paa ingen maade bevist.⁶⁾ Selvangivelsen af en virkelig begaaet forbrydelse kan ikke blot ikke anses for en »pathoform« handling, men heller ikke for en »patologisk fortrinshandling« i *Birnbaums* forstand. Hertil er materialet af psykotisk absolut symptomfri forbrydere, som udfra normalpsykologiske bevæggrunde selv gaar til politiet, for stort.⁷⁾ Man er saaledes nødt til omhyggeligt at analysere hvert enkelt tilfælde.

At imidlertid den falske selvangivelse næsten udelukkende er et tegn paa en psykisk lidelse eller medfødt psykisk abnormitet, kan vel næppe bestrides; i alt fald er,

⁶⁾ Efter at dette var skrevet, har Bürger-Prinz (Monatschrift für Kriminalbiologie und Strafrechtsreform 1941 p. 149 f) under en omfattende, kritisk og overbevisende omtale af *Wilmanns'* note 4 nævnte arbejde da ogsaa bestridt rigtigheden af denne antagelse.

⁷⁾ Exempelvis befinder der sig blandt Hamburgs kriminalbiologiske instituts materiale et tilfælde, hvor en mand af jalousi dræbte

saavidt ses, det modsatte ikke hævdede nogetsteds i litteraturen. Saaledes var de middelalderlige »hexes« talrige selv-angivelser (sexuelt samkvem med djævelen osv.) utvivlsomt hovedsagelig af hysterisk oprindelse.

Til belysning af den falske selvangivelses problematik skal i det følgende gengives 6 af forf. i 1941 paa Hamburgs kriminalbiologiske institut undersøgte tilfælde. Undersøgelsesresultaterne er foruden paa personlig exploration baseret paa alt om vedkommende tilgængeligt materiale: straffeakter, sygejournaler, arvesundhedsretsakter, politiakter, fængselsvæsenets journaler, forsorgsakter o. s. v.

Undertiden er den falske selvangivelse rent formaalsbetonet og normalpsykologisk let tilgængelig, som følgende tilfælde viser:

Tilfælde 1.

Den 25. nov. 1940 erklærede den den 19. 12. 1894 fødte, 12 gange for herigelsesforbrydelser og betleri straffede T, som siden 1934 befandt sig i koncentrationslejr, sig paa eget initiativ rede til at allægge en tilstaaelse. Under en afhøring angav han at have begaaet et rovmord paa en ung pige i 1934. Endvidere angav T, at han i 1932 af en embedsmand i skattevæsenet var blevet opfordret til at skyde en vis statsadvokat. Den paagældende embedsmand havde lovet ham 300 Mark herfor. T havde angivelig afgivet 2 skud, havde imidlertid senere fastslaaet, at han ikke havde

sin kæreste ved knivstik. Efter forbrydelsen opsøgte han sin lejlighed og forsøgte at nedskrive enkelthederne ved drabet paa en seddel, fordi han vilde melde sig selv til politiet den næste morgen. Næste morgen blev han anholdt, mens han endnu laa i sengen. En seddel med en kort tilstaaelse blev da af politiet fundet i lejligheden, ligesom den ved forbrydelsen benyttede lommekniv laa fremme paa en stol. Den skriftlige tilstaaelse maa i dette tilfælde utvivlsomt sidestilles med en selvangivelse.

Ogsaa hvad angaar rovmord findes der eksempler paa, at upsykotiske gerningsmænd selv gaar til politiet. Bl. a. meddeler Brennecke (Monatschrift für Kriminalpsychologie und Strafrechtsreform 1932 p. 402 f) et saadant tilfælde, i hvilket en rovmorder meldte sig selv 10 aar efter forbrydelsen.

skudt paa statsadvokaten, men paa en anden mand. Paa forehold erklærede T, at han først nu aflagde sine tilstaaelser, fordi »han før sin død vilde rense sig«. Den pige, som han havde dræbt, saa han før sig hver nat, saa at han nu endelig vilde have ro i sit sind og vilde sone sin forbrydelse. Han vidste, at han kunde vente at blive dømt til døden.

Den 3. 12. 1940 erklærede T: »Jeg vil rense mig fuldstændigt, jeg ved, at jeg skal dø, jeg ved, at jeg ved særdomstolen bliver dømt til døden ved afhugning af hovedet. Jeg ved det allsammen, men jeg vil være ren, saaledes foreskriver bibelen. Jeg har endnu ca. 500 indbrud og tyverier paa samvittigheden, kan nøje opregne dem efterhaanden. For det meste ligger disse imidlertid tilbage til 1920. 1920 har jeg i Stettin skudt en kriminalbetjent, han hed K, eller saadant noget lignende. Det skal jeg nok angive nærmere allsammen. Dengang var jeg kommet ind i en forbryderbande, der var ogsaa en pige med i spillet, som jeg har boet hos. Det skal jeg nok fortælle allsammen. Jeg kan godt lide nye kartofler og byggrynssuppe. Idag til morgen har jeg ikke haft nogen rigtig appetit, suppen lod jeg staa. Men nye kartofler, dem spiser jeg til hver en tid.«

T havde tidligere under afhøringen erklæret, at han var paralytiker, og den politimand, der foretog afhøringen, bemærkede i rapporten, at T fra tid til anden »spillede idiot«.

Samme dag tilstod T sig ved en senere afhøring skyldig i endnu et mord. Han vilde i 1920 være anstiftet til at begaa et dobbelt rovmord.

Den 9. december, altsaa 6 dage senere, erklærede T, at han havde skudt endnu et indbrud, men at han ikke vidste, om han ved denne lejlighed havde truffet nogen. Han angav endvidere at have begaaet 256 indbrud alene i provinsen Hannover. Da afhøringen var forbi, meddelte vedkommende politimand T, at »mordene jo ved hans tilstaaelse var fuldstændig opklaret«, saa at han hurtigt kunde komme for særdomstolen. T bemærkede hertil, at han dog vel ikke blev dømt før jul. Paa spørgsmaalet, om han da lagde vægt paa at blive afhørt endnu engang, udtalte T, at han gerne vilde tale med politimanden endnu engang, før sagen kom for domstolen.

Den 13. december, 4 dage senere, tilbagekaldte T sin tilstaaelse og udtalte: »Jeg har ikke begaaet noget mord. Min tilstaaelse af de angivelig begaaede mord er falsk. Jeg

har udelukkende fremsat disse anbringender for at komme bort fra denne lejr. Jeg vilde anbringes i en lejr i nærheden af min hjemstavn. Desuden har jeg indenfor de sidste 4 uger haft engang 20 dage og engang 14 dages arrest. I løbet af denne arresttid har jeg aflagt mine tilstaaelser. Jeg vilde for enhver pris væk fra denne lejr. Jeg har talt med andre fanger her i lejren om, hvorledes man vel skulde bære sig ad for at komme væk. Blandt andet har jeg talt med fangen X herom. Han sagde, at jeg skulde tilstaa tidligere begaaede tyverier for at faa en ny retssag. Overfor min indvending, at man paa grund af et for lejranbringelsen begaaet tyveri ikke uden videre kom væk fra lejren, sagde han, at jeg da simpelthen skulde tilstaa et mord, som jeg havde begaaet, selv om det slet ikke passede.... Jeg var saa medtaget af arreststraffene i lejren, at jeg søgte en udvej til at komme et andet sted hen. Jeg har været i koncentrationslejr i 6 aar og 8 maaneder....⁸⁾

T.s. cellekammerat forklarede: »T har klaget meget over, at han ikke kan holde ud at være i koncentrationslejr. Hvis han skulde tilbage hertil, vilde han hellere hænge sig. I øvrigt undrede T sig over, at han ikke kom for en forhørsdommer. Han vilde da anmode om at blive overført til et sindssygehospital. T havde gentagne gange sagt, at han havde rodet sig ind i en værre historie, men hans hoved skulde nu ikke ryge af den grund. Han mente, at han kunde tilbagekalde sin tilstaaelse hos forhørsdommeren, thi ved den sidste afhøring havde han ikke skrevet under paa noget, og hvad der ikke er underskrevet, gælder ikke«⁹⁾.

Anamnese:

T nedstammer ifølge arvesundhedsretsakterne fra en arveligt svært belastet familie. I hans slægt forekommer flere tilfælde af sindssygdом, epilepsi, alkoholisme og kriminalitet. Bl. a. skal moderen paa grund af sindssygdом have været anbragt i et sindssygehospital.

⁸⁾ Ganske tilsvarende tilfælde er meddelt af *Amschl* i *Archiv für Kriminal-Anthropologie und Kriminalistik* bd. 5, 1903 p. 296 f, og af *Feuerbach*: *Aktenmässige Darstellung merkwürdiger Verbrechen* bd. II, Giessen 1829 p. 504 f.

⁹⁾ Materialet er velvilligst stillet til disposition af lederen af Hamburgs mordkommission, hr. Kriminalrat Faulhaber, hvem jeg her bringer min bedste tak.

T var ikke mindre end 4 gange oversidder i sin skoletid og maatte ophøre med sin skolegang uden at have gennemgaaet det normale antal klasser. Efter at være kommet ud af skolen kom han i smedelære, »forstod imidlertid ikke det haandværk« og gik efter et halvt aars forløb til søs. Efter at have sejlet i 4 aar tog han arbejde som landarbejder. 1915 indkaldtes han til soldatertjeneste, og 1916 blev han som »ikke rigtig i hovedet« indlagt paa et sindssygehospital. 1917 kom han tilbage til fronten, blev imidlertid efter kort tids forløb paany indlagt i et sindssygehospital, fordi han »atter og atter virkede paafaldende«. T angiver at have haft »rejsefeber« efter krigen og da at have været paa vandring i Sverrig, Østrig og Tyskland. Efter egne angivelser er han gentagne gange udvist paa grund af betleri.

T er straffet ialt 12 gange for tyveri og betleri. Siden 25. 3. 1934 befinder han sig i koncentrationslejr (»forebyggelsesarrest«), fordi han umiddelbart efter sin løsladelse fra tugthuset genoptog sin asociale livsførelse.

I 1925 tilbagekaldte T under straffuldbyrdelsen sin tilstaaelse og voldte i fængslet store vanskeligheder. Hans opførelse var ofte fræk og truende, han raabte efter betjentene, havde fra tid til anden raserianfald, slog vinduer i stykker, slog gentagne gange celleinventar itu. Engang forlangte han, at alle tænder skulde trækkes ud paa ham, da de var aarsagen til hans sygdom. To gange anmodede fængselsledelsen om hans overførelse til straffeanstalten Münsters sindssygeafdeling, da T ikke var normal og ikke kunde finde plads i en ordnet straffuldbyrdelse. I Münster bedredes tilstanden dog hver gang hurtigt, saa at T kunde genoptage strafafsoningen.

Den 30. april 1927 havde T afsonet sin straf. Paa grund af en ny serie indbrudstyverier fængsledes T paany den 1. august 1927, altsaa 3 maaneder efter den sidste løsladelse. Han nægtede sig skyldig i nogetsomhelst og skrev ordrige klager til myndighederne over sin fængsling, i hvilke han betegnede sig selv som »meget aandssvag« og androg om indtil domsafsigelsen at blive overført til et sindssygehospital, da han ikke kunde holde ud at være i fængslet. I en anden klageskrivelse hævdede han at blive tilbageholdt uden grund, blot fordi en statsadvokat vilde have ham til uhumskheder og havde tilbudt ham penge herfor. Tonen i hans breve bliver nu mere og mere anmassende. Forhørs-

dommerens protokoller var forfalskede, mellem statsadvokaterne fandtes der ogsaa forbrydere. En af dem havde i maj villet bedrive utugt med ham og tilbudt ham 50 mark herfor; han var imidlertid ingen forbryder, men den anden Bismarck. Efter sin domfældelse indgav T en ny række skrivelser, som alle var konfuse, usaglige og svulstige. Disse breve er af forskelligt indhold, snart er T uforskammet mod dommeren, snart anslaaer han en plump-fortrolig tone.

T indlagdes da den 13. dec. 1927 til observation i sindsygehospitalet Lüneburg. Ogsaa her erklærede han at være »Bismarck den anden« (hvorfor)? »Fordi jeg slutter mig til hans forfatning. Dette paastaar jeg, fordi jeg forsvarer hans ret.«

Hans opførsel i hospitalet var i almindelighed god, dog at han en uge henimod opholdets slutning var noget opsætsig, ophidsede de andre patienter, kverulerede over bagateller og intrigerede mod plejerne. For det meste førte han ogsaa her det store ord og gjorde sig interessant overfor de andre, f. eks. med sine flugtplaner. I alle disse ting var han imidlertid lige saa lidt at tage alvorligt som i sine breve.

T roste sig af sit landstrygeri, han havde ret til at befære landevejene, da han »jo« havde forsvaret fædrelandet. Han gentog her, at forhørsdommeren havde tilføjet sætninger i protokollatet, som han ikke havde sagt. »Hvis jeg kommer uskyldig i tugthuset, kan statsadvokaten købe sig en ligkiste«.

Under straffuldbyrdelsen forværredes T.s sindstilstand i løbet af sommeren 1928, saa at han den 6. aug. paany maatte overføres til sindssygeafdelingen ved straffeanstalten Münster, hvor han forblev til 1. maj 1929. Ved optagelsen her vilde han ikke vide, hvorfor han overførtes dertil. 20. 8.: »Jeg er sindssyg, jeg hører ikke hjemme i tugthuset, jeg maa ind paa et hospital. . . . Til fængslet i Celle tager jeg under ingen omstændigheder tilbage, der er de alle efter mig, især den evangeliske pastor, som vil mig noget. Jeg er ogsaa helt slap over hele kroppen, jeg kan ikke gaa mere.« 24. 11.: »Jeg er Otto von Bismarck, jeg er en ægte, gammel, tysk, gudsfrygkelig mand, jeg har berejst hele Tyskland og kender menneskene.« 27. 12.: Er ved usædvanlig meget vrøvl en plage for sine medfanger, saa at det ofte kommer til trusler fra disses side. Blander sig i samtaler, som ikke kommer ham ved. Søger at gøre sig nyttig hos betjentene og fører

smigrende talemaader. 18. 1. 1929.: »Hvis jeg skal sidde de 5 aar, da bliver jeg morder, det staar fast. Jeg har allerede lagt en plan, som jeg bestemt vil bringe til udførelse. Efter min løsladelse skaffer jeg mig en revolver, saa gaar jeg til retten og skyder retspræsidenten ned som en hund. Han skal imidlertid mindst have 3 eller 4 skud, saa at han kan faa nok for sine uretfærdigheder. Saa kan de spærre mig inde, saa længe de vil, naar de ikke vil lade mig vederfares retfærdighed.« 23. 2.: »Hvis jeg kommer tilbage til Celle og ikke faar nok at spise, saa jeg bliver mæt, saa laver jeg det 10 gange værre end sidst. Alt hvad der kommer mig i vejen, slaar jeg i stykker og laver saa megen støj som vel muligt. Jeg vil spise mig mæt, saa arbejder jeg ogsaa.«

Den 1. 5. 1929 overførtes T til sindssygehospitalet i Eickelhorn. Her begyndte han engang pludselig at skælde ud, beskyldte lægerne for, at man imod forskrifterne havde forbudt ham at skrive brev. Lægen var en pjalt, han vilde ved førstgivne lejlighed kaste en tallerken i hovedet paa ham. 16. 5.: Giver en undskyldning, det var ikke saa slemt ment, han kæmper for frihed og ret. 10. 6.: Skælder ud over maden. Hvis det ikke bliver anderledes, vil han slaa sengene til pindebrænde. 11. 6.: Beder om forladelse, han mente det ikke saadan. 25. 6.: Provokerer uro og utilfredshed. 26. 6.: Fremsætter trusler, vil slaa alt til pindebrænde. Overført til sindssygehospitalet i Osnabrück. Ved optagelsen her villig, rolig og orienteret. Naar han saa nogen for sig, troede han, at det var hans bror eller Hindenburg. Nu havde han hele politikken, hele Bismarcks historie i hovedet, han var den største statsmand, og han, T, var den anden Bismarck. 8. 9.: Professor Többen (☉: lederen af sindssygeafdelingen ved fængslet i Münster) har sat sig i forbindelse med statsadvokaten for at undertrykke sandheden og beskytte overstatsadvokaten, og man har derfor sendt ham paa sindssygehospital. Han ved kun saa meget, at han ikke fejler noget. 20. 9.: Ophidser andre patienter til flugt eller afholder patienter fra arbejdet. 21. 11.: Udtaler spontant ønske om at komme tilbage til fængslet. Han var nu ganske klar over, at han ikke var Bismarck. Gjorde nu et fornuftigt indtryk. 3. 12. 29.: Udskrevet. Helbredet for fængselspsykose.

T steriliseredes i 1938 paa grund af medfødt aandssvaghed. Han gjorde ved intelligensprøven (som fandt sted i kon-

centrationslejlren) et sløvt, for det meste stuporøst indtryk med mangelfuld udtale og langsom ordproduktion. At domme efter intelligensprøven er T debil.

Dette tilfælde er interessant derved, at den falske selvangivelse er en patologisk, sandsynligvis aggraveret reaktion overfor fængselsophold. At T daarligt taaler fængselsmilieu'et, herfor er hans tidligere, reaktive fængselspsykoser et fuldgyldigt bevis. Saavidt man kan skønne paa grundlag af rapporterne fra afhøringerne i anledning af T.s selvangivelse, har der sandsynligvis ogsaa i 1940 foreligget en fængselspsykose. Selv om man ikke ganske kan afvise muligheden af, at der har foreligget en raffineret bluff-manøvre, forekommer hans forvirrede tale om nye kartofler o. s. v. næppe at kunne opfattes som simulationsforsøg, da T jo herved vilde have svækket sin troværdighed og derved værdien af sin selvangivelse betydeligt.

Litteraturen indeholder skildringer af falske selvbeskyldninger ved praktisk talt alle psykoser, navnlig ved depression, men ogsaa ved paranoia,¹⁰⁾ scizofreni, alkoholpsykoser og epileptiske undtagelsestilstande.¹¹⁾ Den af *Hübner* paa-staaede hyppige forekomst af falske selvangivelser ved paranoia¹²⁾ synes, som de i de senere aar offentliggjorte tilfælde viser, næppe at kunne holde stik, og heller ikke blandt Hamburgs kriminalbiologiske instituts materiale af

¹⁰⁾ Margulies: Ueber Selbstanklagen bei Paranoia, Archiv für Kriminal-Anthropologie und Kriminalistik bd. 20, p. 19 f.

Heygster meddeler (Monatschrift für Kriminalpsychologie und Strafrechtsreform 1931 p. 328 f) et tilfælde, hvor de til grund for den falske selvangivelse liggende, opdigtede handlinger (3 mord) i sig selv udgjorde grundlaget for et fuldt udbygget system af vrangforestillinger.

¹¹⁾ Malachowski: Ueber Selbstanzeigen Geisteskranker, Archiv für Psychiatrie bd. 74, 1925 p. 139 f; Weygandt: Ueber krankhafte Selbstbeschuldigung, Monatschrift für Kriminalpsychologie und Strafrechtsreform 1928 p. 17 f.

¹²⁾ Hübner: Lehrbuch der forensischen Psychiatrie, Bonn 1914 p. 622.

falske selvangivelser, af hvilket her kun en del kan offentliggøres, forekommer der paranoikere. Litteraturen indeholder endvidere talrige beskrivelser af falske selvangivelser begaaet af fantastiske og hysteriske psykopater. Ogsaa dansk tidsskriftslitteratur indeholder referater af tilfælde af hysterikers selvangivelse, nemlig i *Wimmers* hovedsagelig paa litteraturstudier baserede afhandling: »Patologisk Selvangivelse«, nærværende tidsskrift 1921 p. 115 f. Et smukt tilfælde af falsk selvangivelse ved pseudologica phantastica er meddelt af *Grassberger*.¹³⁾

De fleste falske selvangivelser indgives af deprimerede og hysterikere. Hvad angaar de deprimerede, projiceres ikke blot tidligere begaaede smaasynder, men ogsaa tidligere oplevelser, korrekt handlen under den fremherskende, sygelige forstemthed op til utilgivelige skændselsgerninger; ogsaa for alle mulige foreteelser, som den deprimerede intetsonhelst har at gøre med, søger og finder han skylden hos sig selv. I sin bestræbelse paa at skabe lettelse for sin forpinte samvittighed anmelder den deprimerede sig selv for de groveste forbrydelser af enhver art.¹⁴⁾ Ikke sjældent angiver han, at han haaber at blive dømt til døden, i hvilken forbindelse der her skal mindes om de fra ca. 1700 til ca. 1830 ret hyppigt forekommende tilfælde af »indirekte selvmord« d. v. s. svære forbrydelser, som regel mord, som udelukkende begaas for at opnaa at blive henrettet.¹⁵⁾ Til

¹³⁾ Grassberger: Ein falsches Mordgeständnis, Monatschrift für Kriminalpsychologie und Strafrechtsreform 1928 p. 239 f.

¹⁴⁾ Kreuser: Geisteskrankheit und Verbrechen, Wiesbaden 1907 p. 21.

¹⁵⁾ Saadanne tilfælde var i det 18. aarhundrede saa almindelige i Danmark, at generalprokurør Stampe saa sig nødsaget til at lade udstede forordningen mod de »melankolske mordere« af 18. dec. 1767, ifølge hvilken saadanne mordere i stedet for dødsstraf blev straffet med en »daglig vedvarende straf, lidelse og forhaanelse«. En tilsvarende bestemmelse »in Betreff der aus Überdruss des Lebens beschehenden Gotteslästerung« optoges i Theresiana. Indirekte selvmord forekom i det 18. aarhundrede ogsaa hyppigt i

grund for de i den ældre litteratur beskrevne tilfælde ligger næsten udelukkende svære depressioner (tungsind, som det i ældre tid betegnedes).

Paastanden om, at en forbrydelse kun er begaaet resp. tilstaaet for at opnaa henrettelse, maa dog optages med den allerstørste varsomhed, som allerede tilfælde 1 har vist, og som de nedenfor meddelte tilfælde 2—4 med al ønskelig tydelighed understreger. Ofte vil en saadan, falsk angivelse være af hysterisk oprindelse. Hysterikerens stimulus (for at undgaa ordet: motiv) til den falske selvangivelse er i virkeligheden ofte et stimuluskomplex, i hvilket ogsaa reaktive, situationsbetingede komponenter kan spille en rolle. Afgørende betydning maa dog tillægges visse komponenter i hysterikerens personlighedsstruktur, navnlig hans (abnormt stærke) trang til at gøre sig gældende og hans sensationstrang, hvorved ogsaa hysterikerens let vakte fantasi er af betydning. I tilfælde 1 dominerer reaktiv-situative faktorer; ved hjælp af de falske angivelser vilde T befri sig for den ubehagelige indespærring. Naar vi betegner denne selvangivelse som udslag af en hysterisk karakter, er det ikke blot, fordi T tidligere gentagne gange har opnaaet noget for ham gunstigt ved hjælp af midler, hvis sande beskaffenhed han formaar at skjule for sig selv, og er flygtet ind i en sindssygdom, men tillige — og navnlig — fordi T ved sine uklare og tildels usammenhængende talemaader under politiafhøringen i 1940 efter min opfattelse tydeligt har vist, at han dengang var godt paa vej til at flygte ind i en ny fængselspsykose. T.s selvangivelse er saaledes et symptom paa hans hysteriske reaktionsmaade.

Tyskland, se Weber: Selbstmord als Mordmotiv, *Monatsschrift für Kriminalbiologie und Strafrechtsreform* 1937 p. 161 f. (Referat af 30 tilfælde med omfattende litteraturhenvisninger), og forekom endvidere i Frankrig og England, se Hill: *On Crime*, London 1853 p. 172 f.

Tilfælde 2.

Den 18. 8. 1940 meldte den den 10. 8. 1917 fødte, gentagne gange for exhibitionisme og sædelighedsforbrydelser mod smaapiger straffede, nu kastrerede B sig selv til kriminalpolitiet i Hamburg i let beruset tilstand og beskyldte sig selv for lystmordet paa den i 1937 i Hamburg myrdede, 7aarige Paula Neumann. (B.s alibi var under efterforskningerne i 1937 blevet undersøgt, hvorefter han paany var blevet løsladt). Ved afhøringen hos kriminalpolitiet i 1940 erklærede B endvidere, at han engang havde været sammen med en pige og da faaet lyst til at »gøre hende kold«. Denne tanke havde han faaet, fordi hun modsatte sig at blive mere intim med ham, da han tog hende om brysterne. Der skete imidlertid ikke noget, til trods for at disse tanker om at gøre hende kold ikke forlod ham paa vejen til hendes bopæl. Denne tanke var opstaaet paa den maade, at han havde haft til hensigt at have samleje med hende, hvilket hun afslog. Under samme afhøring erklærede B, at han havde forladt en plads kun med det ønske at begaa noget, han vilde slaa ind paa forbryderbanen, begaa indbrud, mord og drab for at komme til penge. B angav endelig at have begaaet flere sædelighedsforbrydelser mod 10- og 13-aarige piger. Medens han virkelig havde begaaet disse sidste forbrydelser, kunde han ikke længe opretholde sin paastand om at have begaaet lystmordet og erklærede efter faa dages forløb: »Jeg har foregivet dette tilfælde i haab om at opnaa, at man dømmer mig til døden. Jeg er træt af livet og har ikke mod til selv at tage livet af mig. En anden og medvirkende grund til, at jeg falsk har angivet mig selv, er, at jeg vil sone de hidtil usonede sædelighedsforbrydelser, som trykkede mig«.

Anamnese:

B betegnes af moderen som »stivnakket«, genstridig, egensindig, fræk og forløjet, han var vanskelig at opdrage og gjorde stadig »gale streger«. Saaledes foraarsagede han engang som dreng en hedebrand, hvorved der anrettedes store skader. Han kom ud af skolen i 1933 og kom da først i bagerlære. Efter 5 ugers forløb løb han væk. Saa var han kort tid i frisør lære, indtil han ogsaa løb bort fra denne læreplads og drev da en tid lang om i sit hjem, uden at bestille noget, »han havde ikke lyst til noget«. Senere flakkede han en tid om i Hamburg og overnattede

i hjemløseasyler. Til syvende og sidst vilde han være landarbejder og arbejdede da nogle maaneder hos en bonde, men tog derefter tilbage til sit hjem. I 1935 kom han til arbejdstjenesten, blev her gentagne gange straffet for udeblivelse efter orlov, løb til sidst væk og idømtes herfor 4 ugers fængsel. Efter at have afsonet denne straf kom han tilbage til arbejdstjenesten, hvorfra han efter kort tids forløb for anden gang løb væk, hvorfor han idømtes 6 maaneders fængsel. Efter strafafsoningen anbragtes B af sine forældre hos en bonde, hvem B dog hurtigt forlod. Nov. 1936 drev han om i sin fødeby, stjal smaabeløb fra sine forældre og var i øvrigt fræk og uforskammet. I begyndelsen af dec. 1936 skrev han til sine forældre et brev, hvori det hed, at hans liv var forfejlet, fordi han ikke mere kunde kæmpe mod sin stærke kønsdrift. Den 5. 12. forsøgte han at aabne pulsaarene paa sig selv og blev da indlagt paa den psykiatriske klinik i Kiel. Under opholdet her var han utilgængelig, barnlig og labil. Han blev udskrevet den 27. 2. 1937. Efter at have opholdt sig 4 maaneder hos sine forældre tog han arbejde som tjener. Arbejdstiden var ham imidlertid for lang, og han begyndte da igen at arbejde som landarbejder. Da dette heller ikke passede ham, løb han (beg. aug. 1937) væk. Han vandrede til fods til Plön. Hvad der derefter skete, ved han ikke. Han blev fundet paa landevejen under et »krampeanfald« og transporteret til den psykiatriske klinik i Kiel. Ved optagelsen her gav han til at begynde med ganske meningsløse svar, var dog senere i stand til at opgive sit navn, fødselsaar og -dag o. s. v. rigtigt. I øvrigt var B ved optagelsen fræk og truede personalet med klø. I sygejournalen er fra hans andet ophold i klinikken gjort følgende notater: teatralisk, sentimental, giver rollen som det fuldstændig nedbøjede menneske, mumler hen for sig, demonstrativt teatraliske gebærder, forsøger plumt at simulere en sindssygdom: Stirrer ud af vinduet paa taget af det overfor liggende hus, taler med langsom, monoton og knapt forstaaelig stemme: »Der er hun, hvorfor det, kommer hun igen«. Fræk og lømmelagtig opførsel overfor sygeplejerskerne, er ikke til at bevæge til noget ordnet arbejde, drysser helst om i haven, ytrer: »alt er forfusket, jeg bliver ikke til noget«. Han blev udskrevet den 7. 9. 1937. Efter at have afsonet en fængselsstraf for sædelighedsforbrydelse arbejdede han som landarbejder, indtil han kom til skade. Senere

arbejdede han som portier i Kiel. Blev afskediget angivelig paa grund af umaadeholdent drikkeri. Fik plads som landarbejder i Buxtehude, hvor han ogsaa hurtigt blev afskediget, denne gang paa grund af forsømmelighed.

10 maaneder efter B.s falske selvangivelse havde forf. lejlighed til at foretage en indgaaende exploration af ham. Til at begynde med hævdede B, at han havde rettet den falske beskyldning mod sig selv for at blive henrettet; dette ønske nærede han angivelig endnu. Han indrømmede aldrig at have haft til hensigt at slaa ind paa forbryderbanen og begaa indbrud osv. Paa spørgsmaalet om, hvorfor han da tidligere havde ladet saadanne udtalelser falde, svarede han, at han i de sidste uger, før han meldte sig selv til politiet, havde tænkt noget paa ved hjælp af indbrud at komme til penge for rigtigt at more sig. Adspurgt, om han nogensinde havde haft lyst til at mishandle, pine en pige for derigennem at opnaa sexuel tilfredsstillelse, mumlede B noget om »at gøre kold« og var øjensynligt stærkt i tvivl om, hvorvidt han nu skulde paastaa at have næret ønske om at dræbe pigen.

Under en række fortsatte samtaler med B lykkedes det at naa frem til en plausibelt klingende redegørelse for bevæggrundene til hans selvangivelse: »Jeg havde fra kl. 15 til 20 soldet alle mine penge paa nær 25 Pfennig op paa St. Pauli (∴ Hamburgs forlystelseskvarter). Da jeg opdagede, at jeg ikke havde penge til jernbanebilletten til min arbejdsplads, blev jeg forstemt. Tanken om at drive omkring paa Hamburgs gader natten igennem var frygtelig. Det faldt mig da pludselig ind at melde mig selv. Hvis jeg havde haft penge, havde jeg bestemt ikke gjort det. Jeg var saa nedtrykt, at jeg vilde dø. Jeg havde ikke mod til at tage livet af mig selv og haabede ved hjælp af min anmeldelse at blive henrettet. Saadanne forstemthedstilstande har jeg ogsaa tidligere haft, naar jeg har opdaget, at mine penge er sluppet op, og mine tidligere selvmordsforsøg er begge begaaet i saadanne tilstande. Efter kort tids forløb, for det meste ca. 3 timer, er forstemtheden gaaet over. I denne tid var alt mig lige meget, og havde man afhentet mig til henrettelse, havde jeg ikke gjort nogen indvending.«

B er en holdningsløs, ustadig psykopat med en række hysteriske træk: labilitet, trang til at gøre sig gældende, hang til at stille sig i positur, til det teatraliske, psyko-in-

fantilisme og med en betydelig defekt paa det etisk-moralske omraade. Han beklager sig over at være adgangsforment til sit barndomshjem, over at være kastreret, saa at han ikke kan gifte sig, og viser en total mangel paa indsigt i sin seksualkriminalitets alvorlige beskaffenhed. Intellektuelt er han underlødige, noget svagt begavet. Tegn til sindssygdom lod sig ikke paavise hos B trods meget indgaaende undersøgelse og ca. 4 ugers observation. Vedvarende forstemthedstilstande er, saavidt man kan skønne paa grundlag af det om B foreliggende aktmateriale, herunder sygejournaler, ikke iagttaget hos ham.

Dette tilfælde er utvivlsomt at opfatte som en kortslutningsreaktion overfor den akute, økonomisk ugunstige situation. B indrømmer aabent, at han under andre omstændigheder ingensinde vilde have meldt sig selv. At han som følge af sin labilitet let af ydre forhold hensættes i forstemthedstilstande, i hvilke alt »er ham ligemeget«, er overordentlig sandsynligt; at B i saadanne tilstande har foretaget flere mere eller mindre alvorligt mente selvmordsforsøg, fremgaar af akterne. Om nu B ved sin selvangivelse virkelig har næret et alvorligt ønske om at dø, skal vi lade være usagt. At han imidlertid ved denne lejlighed har manifesteret sin sensationstrang, sin hang til at stille sig i positur, kan ikke bestrides. Det er endvidere et spørgsmaal, om hans falske selvangivelse samtidig repræsenterer en »ønskeforestilling i fantasien« (Freud). Selv om man ikke kan paavise sadistiske komponenter i hans seksualkriminalitet, kan denne mulighed dog ikke helt afvises.

Tilfælde 3.

I 1933 anholdtes den den 21. 2. 1914 fødte, 7 gange tidligere straffede M for bedrageri m. v. Under politiafhøringerne erklærede han sig af egen drift villig til at aflægge en »livstilstaelse«. En maaned senere overgav han kriminalpolitiet et skriftstykke, som indeholdt selvangivelser af forbrydelser, som M vilde havde begaaet siden sit 10. aar, bl. a. indbrud, underslæb, bedrageri, falskmøntneri, alfon-

seri m. v. Paa forespørgsel af den politimand, som foretog afhøringerne af M, hvad der bevægede ham til sin tilstaaelse, erklærede han, at han havde besluttet sig til at sige alt for at gøre ende paa sit hidtidige liv. Om disse tilstaaelser skal foreløbig bemærkes, at M allerede var domfældt for en række af de af ham spontant tilstaaede forbrydelser. Efter at have aflagt de ovenfor omtalte tilstaaelser erklærede M under afhøringen endvidere, at han i 1931 havde deltaget i et kommunistisk overfald paa national-socialister, som kulminerede i mordet paa en SA-fører. M angav ved denne lejlighed at have afgivet 16—17 skud, og at 2—3 mand i den retning, i hvilken han havde skudt, var faldet om.

14 dage efter denne tilstaaelse skrev M et brev til kriminalpolitiet, i hvilket han anmodede om paany at blive afhørt, da han kunde give vigtige oplysninger om overfaldet. M angav nu under en afhøring at have truffet van der Lubbe i Amsterdam og ved politiske demonstrationer gentagne gange at have skudt paa national-socialister og bl. a. med to skud at have dræbt en SA-mand. M gjorde under denne afhøring et fuldstændigt udeltagende og ligegyldigt indtryk. Ved at efterprøve hans anbringender viste det sig, at han ikke havde angivet mordstedet rigtigt, og at endvidere ganske vist et kommunistisk overfald paa national-socialister havde fundet sted i 1931, ved hvilket en SA-fører var blevet myrdet af kommunister, men at et skyderi i det af M angivne omfang overhovedet ikke havde fundet sted. I øvrigt viste obduktionserklæringen, at SA-føreren slet ikke var blevet skudt, men derimod stukket ned, ligesom M.s angivelser af antallet af skud, som han vilde have afgivet under et andet politisk sammenstød, heller ikke kunde passe. Endelig var M.s anbringender om pistolen usandhed. Angivelig havde M stjaalet revolveren fra en bestemt person. Denne mand kendte ganske vist flygtigt M, men det var ham ikke bekendt, at M skulde have frastjaalet ham en revolver. Den af M angivne medgerningsmand ved overfaldet paa SA-føreren var — viste det sig — en dengang kun 16aarig, politisk ikke organiseret dreng. Denne havde senere »overtaget« en pige, som M »gik med« og sandsynligvis derved paadraget sig M.s had.

Faa dage efter denne sidste afhøring meddelte M skriftligt kriminalpolitiet, at han kunde fremkomme med oplysninger i endnu en mordsag. Efter en kort samtale med M lykkedes det imidlertid kriminalpolitiet at overbevise ham om, at det for ham kun gjaldt om at »sværte sig selv«.

Først 10 uger efter den første selvangivelse tilbagekaldte M sine »tilstaaelser«. Som motiv for sine selvangivelser angav han, at han paa grund af sit forfejlede liv haabede paa at blive henrettet for sine angivelige politiske forbrydelser.

Det er bemærkelsesværdigt, at M med usædvanlig haardnakkehed og stædighed holdt fast ved sine angivelser og først sagde sandheden i det øjeblik, hans anbringender var efterprøvet i alle enkeltheder og befundet usande.

Anamnese:

Allerede under sin skoletid forvoldte M efter faderens udsagn store vanskeligheder, bedrog og bestjal lærerinden og naboerne og begik underslæb i spejderbevægelsen, som han var medlem af. Efter at være kommet ud af skolen blev han gentagne gange sat i arbejde som bud, men undlod hver gang at udføre det ham paalagte arbejde og begik underslæb. Efter eget ønske kom han da til søs, rømmede dog allerede i Antwerpen fra skibet og blev derfor sendt hjem af det tyske konsulat. Han idømtes herfor 10 dages fængsel. M blev nu medlem af den nationale organisation »staalhjelm«, og paa en stjaalen cykle kørte han da til Mecklenburg og tiltiggede sig det til livets ophold nødvendige under henvisning til sit medlemskab i denne forening, indtil han anholdtes og af politiet blev sendt tilbage til Hamburg.

M anbragtes nu i en opdragelsesanstalt, flygtede imidlertid 7 gange og blev efter at have flakket om en tid paany paa-grebet. I marts 1931 kom han ud af anstalten, men optog straks paany sin gamle levevis og anbragtes derfor tvangsmæssigt i en anden opdragelsesanstalt, i hvilken hans opførsel var af en saadan beskaffenhed, at anstaltsanbringelsen januar 1932 ophævedes paa grund af manglende udsigt til forbedring.

Den 15. marts 1932 blev M efter eget ønske som hjemløs oplaget i et forsorgshjem i Hamburg for efter 4 dages forløb efter eget ønske at blive udskrevet.

Allerede i 1931 var M blevet straffet for bedrageri i en række tilfælde med henholdsvis 4 ugers og 3 maaneders fængsel; der følger i aarene 1932—1934 endnu 5 straffe for bedrageri, tyveri og underslæb. I 1933 blev M løsladt fra varetægtsarresten, fordi han lovede i fremtiden at holde sig straffri og at blive boende hos sine forældre. Efter faa

dages forløb gik M imidlertid paany hjemmefra, flakkede om og ernærede sig ved at sælge forskellige ting, som han stjal.

Den 20. jan. 1934 meldte M sig selv til politiet, angivelig fordi han vidste, at han eftersøgte af kriminalpolitiet for bedrageri. Den 23. april 1934 idømtes han 2 aars og 6 maa- neders fængsel. Samtidig blev han, som dengang kun var 20 aar, idømt sikkerhedsforvaring, da retten ansaa ham for at være en farlig vaneforbryder.

Hans opførsel i sikringsanstalten har ladet en del tilbage at ønske. Engang idømtes han her 3 dages arrest. Ligeledes har hans arbejdsflid ofte givet anledning til klager. En beretning om M afgivet af »Ermittlungshilfe der Strafrechts- pflege« indeholder følgende karakteristik: »en gemen, pra- lende, forløjet karakter, som gør sig vigtig af sine anstalts- oplevelser og af sit kommunistiske sindelag . . .«.

Ogsaa i dette tilfælde maa rigtigheden af den angivelige bevæggrund til den falske selvangivelse: ønsket om at dø paa grund af det forfejlede liv, drages i tvivl, og det maa langt snarere antages, at sensationslyst, hang til at stille sig selv i positur og samtidig gengældelsestrang har været udslaggivende.

Et andet tilfælde, i hvilket en anklaget, som tidligere, tildels ogsaa falsk, spontant havde angivet sig selv, under domsforhandlingen angav, at han kun havde begaaet de forbrydelser, han anklagedes for, for at blive henrettet, og haardnakket opretholdt denne paastand lige indtil sin hen- rettelse, blev paa grund af tilfældets egenart indgaaende undersøgt. Ogsaa her dominerer hysteriske komponenter.

Tilfælde 4.

Den den 17. marts 1911 fødte, 7 gange, hovedsagelig for ind- brudstyverier, straffede G fremsatte under domsforhandlingen ved den hanseatiske særdomstol følgende, i dommen af 6. feb. 1941 gengivne betragtninger:

Han havde efter den sidste serie af indbrud, som i 1934 førte til hans anholdelse i Mannheim og til hans dom- fældelse, besluttet at ville sætte et eftertrykkeligt punktum for sit hidtidige liv; han var træt af forbryderlivet. Af

denne grund har han i Heidelberg først aflagt en aaben tilstaaelse om alle forbrydelser, som han har begaaet. Saa har han ladet sig paavirke i modsat retning af cellekammerater og søgt efter en mulighed for at trække sin tilstaaelse tilbage; at noget saadant ikke kunde lade sig gøre ved simpelthen at nægte sig skyldig, har han indset. Derfor har han først angivet, at han havde endnu en række forbrydelser paa samvittigheden. Ved afhøring hos kriminalpolitiet har han ved hjælp af dettes spørgsmaal fundet ud af, hvorledes de nærmere omstændigheder ved en række uopklarede forbrydelser havde været, og har da urigtigt beskyldt sig selv for at have begaaet disse forbrydelser for da senere gennem tilbagekaldelse og alibidokumentation at kunne paavise værdien eller rettere den manglende værdi af hele sin tilstaaelse. Fra dette forsøg paa at slippe ud af nettet har han da senere igen taget afstand og i overensstemmelse med sandheden kun tilstaaet de forbrydelser, som han virkelig havde begaaet. Dette havde Heidelberger domstolen imidlertid ikke taget for gode varer og derfor dømt ham for enkelte forbrydelser, som han slet ikke havde begaaet.

Denne sin fuldgyldigt fattede beslutning, at gøre ende paa sit hidtidige hundeliv, har han da forfulgt i tugthuset og belliget sig paa at uddanne sig aandeligt, viljemæssigt og sjæleligt. Han har beskæftiget sig med religiøse spørgsmaal og er meget hurtigt kommet til det resultat, at bønnen kun var for de svage, kun var udtryk for en indre tomhed. Afgørende var at handle efter sin indre stemme, og han har handlet. Saaledes har han f. eks. prøvet fasten paa sig selv og har til trods for, at anstaltordenen ikke tillader en saadan, til sidst, takket være sin viljekraft, gennemført en 28 dages faste. Det har han gjort gentagne gange for at styrke sit indre jeg, har imidlertid opgivet det, da han frygtede, at tabet af fysiske kræfter skulde fremkalde en sindssygdøm. I aarenes løb vil G være kommet til den erkendelse, at arbejdet er det højeste etiske maal paa denne jord. Han har derfor hele tiden ydet sit arbejde under anspændelse af alle sine kræfter. Allerede før krigen vil G have stillet sig til disposition for krigsmarinen til forsøg med en dødstorpedo, som japanerne skal have indført. Man har imidlertid afslaaet hans tilbud, som han ogsaa vil have fornyet efter krigens udbrud, begge gange.

I løbet af krigstiden var maden i tugthuset blevet ringere

og ringere. Han har, takket være sit princip, altid at arbejde under opbydelse af alle sine kræfter, følt, at han ikke vilde holde til det, at fremfor alt hans aandelige uddannelse vilde tage skade ved svindet af hans legemlige kræfter, og at han var nær ved at blive sindssyg. Hans indre stemme har da sagt til ham, at han nu, for ikke at gaa til grunde, var forpligtet til at gøre en ende paa dette liv og flygte fra tugthuset. Det har han da gjort. I friheden har han da kæmpet saa længe, som det var muligt. Hans første indbrud havde været nødvendigt, da han ikke havde mere at leve af. Han havde imidlertid med velberaad hu valgt et tidspunkt, hvor der var flyveralarm, og havde ogsaa ved det andet indbrud bevidst valgt mørklægningstiden til sin forbrydelse. Han har dermed villet opnaa, at dødsstraffen blev bragt til anvendelse overfor ham. Ganske vist har han ogsaa efter anholdelsen kæmpet saa godt han kunde, og var derfor sprunget ud af vinduet paa politistationen. Da flugtforsøget ikke var lykkedes, opfatter han det som skæbnens vilje. Han frygter paa ingen maade døden, fordi han ved, at han straks efter sin afgang ved døden paany genfødes et eller andet sted, og da med sine erhvervede sjælelige og aandelige værdier vilde opnaa en bedre tilværelse, thi han var sikker paa, at disse værdier ikke gik tabt.

Ved den hanseatiske særrets dom af 6. februar 1941 blev G for overtrædelse af forordningen mod »Volksschädlinge« af 5/9 1939 § 2 i to tilfælde dømt til døden.

Efter sin domfældelse forbød G sin forsvarer at indgive benaadningsansøgning, og forf. fastslog under samtaler med G i slutningen af marts og i den sidste nat efter forkyndelsen af straffuldbyrdelsesbeslutningen, at han, indtil han afførtes til retterstedet, opretholdt denne indstilling til sin henrettelse.

Anamnese:

G er født den 17. 3. 1911 i Mannheim som søn af snedker Y og hans kone X. Moderen skal have været anbragt i et sindssygehospital, og faderen har været i besiddelse af dromomane tilbøjeligheder. Han kom i smedelære, men blev efter kort tids forløb paa grund af uduelighed og daarlig opførsel bortvist. Han løb væk hjemmefra og begav sig til Würzburg, hvor han gik i kelnerlære. Efter fire ugers forløb forlod han lærepladsen og tog tilbage til sin moder.

Efter to dages forløb stjal han fra sin moder penge til en togbillet til München, hvor han blev anholdt. Her kom han under børneværnsforsorg og anbragtes paa en opdragelsesanstalt, hvorfra han efter kort tids forløb flygtede, idet han stjal en række anstalten tilhørende effekter. Samme dags eftermiddag blev han anholdt og ført tilbage til anstalten. Han idømtes herfor fire dages fængsel, blev bragt tilbage til sin moder, men flygtede igen, idet han stjal penge fra hende og rejste til Bremen, hvor han soldede de stjaalne penge op. G anbragtes derefter paa en opdragelsesanstalt i Bremen, flygtede efter to dages forløb og opholdt sig indtil jul 1926 i Bremen og Hamburgs omegn. Begik her indbrud. Rejste tilbage til sin moder i Sydtyskland og derfra til Frankfurt am Main, hvor han anholdtes og anbragtes paa en opdragelsesanstalt. Efter kort tids forløb flygtede G igen og tilvendte sig ved indbrudstyveri et større beløb, som han i løbet af een dag satte overstyr ved anskaffelse af tøj og luxusting. Under jernbanerejsen fra München til Stuttgart gav han i spisevognen 80 mark ud til champagne og lækkerier. For rettens skranke fortalte G med en vis, stolt selvglæde om sine forbrydelser. Han idømtes 10 maaneders fængsel. Efter strafafsoningen førtes han tilbage til opdragelsesanstalten, hvorfra han fire maaneder senere paany flygtede.

Ialt er G flygtet 16 gange fra opdragelsesanstalter og sit barndomshjem. Selv angiver han i disse aar ikke at have haft anden tanke end at komme væk fra anstalterne. Under sin senest omtalte flugt forøvede han to indbrud og idømtes herfor 6 ugers fængsel. Allerede aaret forinden var han for landstrygeri, opgivelse af falsk navn m. v. idømt ialt 27 dages fængsel. Det hedder i dommen, at G ved denne lejlighed havde optraadt med stor frækhed og raffinement.

Efter strafafsoningen blev G i 1929 anbragt hos moderen. Efter 6 ugers forløb løb han væk og tog arbejde i Würzburg som tjener. Efter 5—6 ugers forløb rejste han til Frankfurt am Main og en række andre byer, idet han paa markeder optraadte som stepdanser. I slutningen af 1929 rejste han til Nürnberg, hvorfra han blev udvist. Efter at have opholdt sig nogle uger i Dresdens herberg for hjemløse tog han til Berlin, hvor han i sommersæsonen solgte ispinde. Begik herpaa nogle indbrud i Stettin. Et af disse blev begaaet paa et tidspunkt, hvor G sultende og frysende drev omkring i Stettins gader. Han idømtes herfor 15 maaneders

fængsel og blev løsladt maj 1931. Han rejste herfra til Berlin og videre til Hamburg, hvor han som sædvanlig tog ophold i hjemløseasylet. I Hamburg begik han en del indbrud og tilegnede sig bl. a. (januar 1932) ved at knuse en butiksrude for 4000 Mark brillanter fra en juvelerbutik. Ved dette indbrud blev han paagrebet, han var da fuldstændig udmattet og apatisk. Senere angav han, at han kun kunde huske, at han uden maal og med havde flakket omkring i gaderne, syg af sult og udmattelse og med stikkende hovedsmærter. Til bevidsthed var han først kommet, da man i en kælderhals traadte paa ham. Retten var af den anskuelse, at det ikke var helt udelukket, at han i gerningsøjeblikket ikke havde haft sin frie viljebestemmelse, og han frifandtes derfor i henhold til § 51 (Tilregnelighedsparagraffen).

I aaret 1932—33 forøvede G atter ved at knuse butiksruder indbrudstyverier i Hamburg og Lauenburg. I begyndelsen af 1933 forlod han Hamburg og tog til Ruhr-området. Overalt overnattede han i hjemløseherberger. Selv skriver han i sin levnedsbekræftelse, at han paa sin fart gennem Tyskland passerede en række byer »ikke uden at knuse forskellige butiksruder og udplyndre forretningerne«. Maj 1933 anholdtes G under mistænkelige omstændigheder i nærheden af Dortmund i en ubeskrivelig forkommen tilstand og anbragtes i en koncentrationslejr. Efter sin løsladelse vandrede han langs med Rhinen til Mannheim. Efter et kort besøg hos sin moder, under hvilket han stjal en hans broder tilhørende cykle, tog han til Frankfurt am Main. Paa hele turen begik han talrige indbrud, stjal cykler o. s. v. Han anholdtes i hjemløseasylet i Mannheim. I hans besiddelse forefandtes guldure og andre tyvekoster. Ved sin anholdelse januar 1934 aflagde han en tilstaaelse, der omfattede 30—40 indbrudstyverier.

Senere trak han sin tilstaaelse tilbage. Medens G sad i varetagtsarrest, havde han skrevet talrige breve til Heidelbergs universitet, kultusministeriet o. s. v., i hvilke han meddelte løsningen af cirkelns kvadratur. Da disse breve blev beslaglagt af fængslets brevkontrol, indgav han den ene klage efter den anden. Ved sin løsning af dette spørgsmaal vilde han blive millionær (i et brev til moderen indsatte han denne til arving af sine forventede millioner), og man havde ingen ret til at tilbageholde brevene, da disse var hans aandelige ejendom. I en af disse klager hedder det

til slut: »Iøvrigt undlader jeg ikke at meddele den høje ret, at min selvangivelses korthus snart falder sammen, jeg er uskyldig i fængsel«. I en anden skrivelse hedder det, at han kunde omstøde komedien med sin selvangivelse med nogle faa ord.

Vi staar her over for en af G.s talrige selvmødsigelser. Til trods for, at G stadig gentog nogle ved anholdelsen i Mannheim fremsatte udtalelser om, at han helst vilde leve indespærret, fordi »der ikke var noget ved livet derude«, og fordi han i fængslet kunde uddanne sig aandeligt, trak han gentagne gange sin tilstaaelse tilbage. Til begrundelse for sin tilbagekaldelse anførte han i et brev bl. a.: »Der modnedes hos mig en plan om at angive mig selv, men kun falsk, for senere, hvis det blev nødvendigt, gennem beviser at befri mig for straffen«. Af denne grund, skriver han videre, havde han ved sin anholdelse i Mannheim aflagt en omfattende tilstaaelse, og havde han vidst besked med endnu et par hundrede forbrydelser, saa havde han utvivlsomt ogsaa taget dem paa sin kappe for derved at vække saa megen opsigt som muligt. For at hjælpe sin fattige moder vilde han foregøgle rigtig mange indbrud, saa at man skulde tænke: En storforbryder, der tilstaaer, sikken sensation, saa kommer pressestenograferne og spørger om grunden til tilstaaelsen. Saa vilde han sige, at han vilde ofre sit forfuskede liv for Adolf Hitlers ungdom, og at han i tugthuset vilde skrive et værk med titlen »14 aars tugthus for det store tredie riges ungdom«. Han vilde i bogen skildre for ungdommen, hvorledes han havde ofret sit liv for at tjene til fremtidsadvarsel for ungdommen og vise, hvor den rette vej ophører, og forbrydelsen begynder. Ved hjælp af bogen vilde han dække omkostningerne ved fængselsopholdet, størstedelen af fortjenesten vilde han dog overlade moderen. Desværre havde han maattet fastslaa, at sensationen udeblev, og at han havde forregnet sig. Da han nu i fængslet havde naaet sit livsmaal: Løsningen af cirkelns kvadratur, og retten havde nægtet ham at træde i forbindelse med offentligheden, tilbagekaldte han sin tilstaaelse. Han havde udelukkende opsøgt sin hjemstavn for at forfølge sit livsmaal, og afgørende var her kun, at maalet var naaet, ikke paa hvilken maade.

Under retsforhandlingerne i 1934 forholdt G sig fuldstændig passiv og nægtede haardnakket at besvare de spørgsmaal, som retten stillede til ham. Denne holdning

kom dog ikke overraskende, thi G havde i forvejen meddelt retten, at han med magt vilde modsætte sig at blive fremstillet i denne; lykkedes det dog at fremstille ham, vilde han ligne en marmorfigur. Under anklagetalen smilte han haanligt, og da retten trak sig tilbage, begyndte han at skælde ud. Han idømtes 7 aars tugthus.

Denne dom appelleredes af G, som bl. a. erklærede: Jeg er nu træt af, at man anser mig for den tarveligste løgner, som fortsat frækt hævder, at han er uskyldig. Denne erklæring indeholder paa ingen maade en indrømmelse af de mig paatvungne forbrydelser, men imødekommer min trang til at glemme i tugthusets stilhed, hvad man har gjort imod mig. Direkte henvendt til dommeren skrev G: Kan De staa Deres evige dommer til regnskab for denne dom . . . Jeg afsoner mine syv aar, og hvis jeg forskaanes for afsindighed, garanterer jeg Dem, at saa er De den anklagede, om ikke her, saa hissel. I et andet brev skriver G: Om jeg skal sidde et par aar uskyldig i tugthuset, er mig ligegyldigt, thi jeg har det her bedre end ude; men jeg vil under ingen omstændigheder finde mig i, at der af den sidste dom bliver saa meget som een dags straf tilbage . . . Min sagfører har i gaar revet en skrivelse af et saadant indhold til retten i stykker med den begrundelse, at jeg skulde ikke gøre ham latterlig. Her drejer det sig imidlertid om mere end en sagførers forretningstrang. Her drejer det sig om en ulykkelig moder. Jeg andrager om øjeblikkelig overførsel til et andet tugthus. Jeg kan ikke længere sidde her og drive og spille den kostbare tid til ingen nytte; jeg maa til at arbejde alvorligt, og hertil er et varetægtsfængsel med sine nervepirrende begivenheder ikke det egnede sted.

I en genoptagelsessag blev G frifundet i to af de tidligere paadømte tilfælde. I det ene tilfælde havde han dokumenteret, at han paa gerningsliden havde været i koncentrationslejr, og i det andet tilfælde var det overvejende usandsynligt, at han var gerningsmand.

I slutningen af 1934 deltog G i et udbrudsforsøg fra tugthuset. Han begyndte sammen med to andre fanger at fjerne vægpudset og udkradse fugerne, men opgav. Straffen for de tidligere omtalte indbrud og dette udbrudsforsøg blev tilsammen udmaalt til seks aar og seks maaneders tugthus.

Den 1. 6. 1940, da G kun havde $\frac{3}{4}$ aars tugthusstraf tilbage, flygtede han en dag, han var paa tørvearbejde. I begyndelsen af august 1940 kom han til Hamburg, hvor

han i september begik et indbrud og under et andet indbrud i oktober stjal bl. a. 6000 levnedsmiddeltkort. Ved sin anholdelse næste dag forklarede han overfor politiet, at han var flygtet fra tugthuset paa grund af den daarlige forplejning. Trods bevogtning sprang han paa politistationen ud fra 2. sal, men brækkede benet og kunde straks efter paagribes. Over for politiet tilstod G begge indbrudstyverierne, men erklærede, at han havde begaaet dem i fuld bevidsthed om, hvad der nu ventede ham. Han vilde gøre ende paa sit liv. Samtidig erklærede han dog paany at ville benytte enhver lejlighed til flugt. Før særdomstolen erklærede han, at han kun var udbrudt af tugthuset for at begaa en saa alvorlig forbrydelse, at han vilde blive henrettet. Disse udtalelser er allerede gengivet ovenfor.

Medens G i fængslet afventede fuldbyrdelsen af dødsstraffen, erklærede han, at han ønskede sin død for at fuldkommengøre sin personlighed og leve videre i en anden og bedre tilværelse. Efter at fuldbyrdelsesbeslutningen var meddelt G, opsøgte han af fængselspræsten, til hvem han udtalte: »Det gør mig ondt, at De skal tilbringe natten her for min skyld. De ved jo, hvordan jeg er indstillet. Men hvis De bliver her i nat, saa kan vi jo i morgen tidlig kort før henrettelsen spille et parti skak«. Efter at præsten havde forladt cellen, sang G gentagne gange omkvædet paa visen »Glæd jer over livet« og lo hen for sig.

For at fastslaa, om G ogsaa i den sidste nat før henrettelsen vilde opretholde sit angivelige ønske om at dø, tilbragte ref. denne sammen med G i særcellen. Han erklærede, at han ingenlunde angrede, hvad han havde gjort, men at han tværtimod den næste morgen med glæde vilde begive sig til retterstedet og sige: Glæd jer over livet, saa længe I har det. Han gentog, at han var undveget fra tugthuset, fordi man her havde nægtet ham de fornødne materielle raastoffer til hans fortsatte aandelige uddannelse (d. v. s. maden, ref. tilf.). Han havde ved sin flugt radikalt villet ændre sin daværende totalsituation, da denne var udviklingshæmmende. Ligeledes var han flygtet fra tugthuset for at faa lejlighed til at udsætte sig for livsfare. Han vilde endnu engang give sit sidste, sætte alt paa spil for derigennem at lære sig selv bedre at kende. De seneste indbrudstyverier havde været den eneste vej til virkeliggørelse af hans planer om fuldkommengørelse af hans aand. I en ny tilværelse vilde han genfødes med de værdier og mangler,

som han nu besad, idet aanden, den frie vilje, ikke kan dø. Overfor min indvending, at han i sin nye tilværelse da vilde blive den samme forbryder som i dette liv, formaaede G kun at svare: De tager fejl. Om sit forhold til sin mor udtalte han, at han længe ikke havde skrevet til hende udfra den klippefaste overbevisning, at han først i sit livs sidste nat vilde naa kulminationen af sin aandelige udvikling. Naar moderen nu modtog hans brev med meddelelsen om henrettelsen, vilde hun selvfølgelig faa krampegraad, men det er kun naturligt og sundt for en kvinde. Dette vilde imidlertid gaa over, og hun kunde da senere med den rette forstaaelse i ro og mag læse hans brev.

G var i løbet af aftenen gentagne gange gjort opmærksom paa, at han lige saa godt havde kunnet fortsætte sin »aandelige uddannelse«, hvis han havde ført et ordentligt liv, regelmæssigt passet sit arbejde, stiftet familie o. s. v. Han svarede imidlertid hver gang med, at han havde mindreværdsfølelse overfor kvinder, han havde hele sit liv kun fire gange staaet i forhold til kvinder, og en saadan tilværelse passede ham paa ingen maade. Om morgenen stillede til sidst følgende spørgsmaal: Hvad vilde De nu gøre, hvis De nu blev løsladt? Svaret faldt promte: Straks gaa til arbejdsmyndighederne for at faa en plads, leje en lejlighed og faa mig en kone. (Nu har De jo forladt Deres tidligere standpunkt, fuldstændig glemt Deres ønske om at blive henrettet). Efter nogen betænkning: Nej i aften har jeg set dødsfaren i øjnene.

Faa minutter før G afførtes til retterstedet blev det ham foreholdt, at han ikke havde sagt sandheden om, hvorfor han havde anmodet om sin dødsdom. Han sprang da op-hidset op og sagde i det for ham karakteristiske, docerende og teatraliske tonefald: Tror De, at jeg, kort tid før jeg skal staa for guds trone, vil lyve i saadanne anliggender? Da han blev ført ud af særcellen, fulgte han uden at sige et ord med bevogtningsmandskabet.

Til opklaring af spørgsmaalet, hvorfor G anmodede om sin dødsdom, vil det være nødvendigt at gaa tilbage til retssagen i 1934. Som allerede omtalt ytrede G efter sin anholdelse i 1934, at han helst vilde leve indespærret, fordi han ikke mere brød sig om forbryderlivet. Naar man læser G.s beskrivelse af de forhold, under hvilke han har levet, er man tilbøjelig til at antage, at denne udtalelse ikke var nogen tom talemaade, men virkelig var hans alvor.

I en kort efter hans anholdelse i 1934 skreven levnedsskrivelse hedder det: »Selv har jeg angivet mig, og selv vil jeg domme mig, ikke fordi jeg anser mig for skyldig i lovens forstand, men fordi jeg har en ond aand, som handler mod min vilje, og fordi jeg i verden kun kan anrette ulykker, thi for mig er det for sent«. I et brev til moderen, skrevet den sidste nat, hedder det bl. a.: »Da jeg i 1934 erkendte, at jeg er en svulst paa menneskeheden, som vil meget godt, men ikke har nogen energi til at udføre mine forsætter, maatte jeg skabe mig en ydre tvangssituation, som jeg først da kan tilsidesætte, naar jeg har naaet en personlig tilstand, som det menneskelige samfund kan erkende som en ydelse... Med denne »ydre tvangssituation« mener G, at han dengang ønskede at leve saa længe indespærret, indtil han havde opnaaet saa megen viljestyrke, at han kunde føre et ordentligt liv. Herigennem bliver ogsaa hans udtalelser om, at han i tugthuset vilde uddanne sig aandeligt, forstaaelige. At han senere trak sine tilstaaelser tilbage, var, forklarede han mig, at føre tilbage til daarlig paavirkning fra medfangers side og til hans tilbagevendende fejghed. Hans sultestrejke, som han kalder faste, var utvivlsomt ikke et middel til sjælelig videreudvikling, som han nu i 1941 erklærede. I alt fald sagde G i 1934 til en kriminalbetjent, at han vilde nægte at tage føde til sig, lige indtil en bestemt person, som angivelig kunde bevidne hans uskyld i et bestemt tilfælde, var fundet. Faa dage efter erklærede han i et brev til sin forsvarer, at han paa grund af mavelidelse havde forlangt mælk og æg af fængselslægen, hvilket i hans nuværende tilstand var »paatrængende nødvendigt«. Da dette var blevet nægtet ham, havde han paabegyndt sultestrejke for derigennem at faa tilført æg og mælk gennem næsesonde.

Hans forslag til løsning af cirkelns kvadratur, som af en matematisk professor er betegnet som værdiløst, kan ligeledes ikke tages alvorligt. Dette fremgaar deraf, at G, da han aftalte med to medfanger at opgive udbrudsforsøget, foreslog, at han (G) for at redde de andre fra straf skulde anstille sig sindssyg, vise betjenten hullet i væggen og sige, at han her søgte cirkelns kvadratur.

I betragtning af, at G allerede i 1934 havde indset, at hans liv var »forfusket«, for at bruge hans eget udtryk, og af, at han samme aar erklærede, »at selvmord udelukker den troende fra det bedre hinsides« (levnedsskrivelse),

kunde man antage, at der her foreligger et tilfælde af indirekte selvmord. Det er dog langt sandsynligere, at G efter sin anholdelse 1940 har indset, at han som ofte straffet vaneforbryder for indbrudet under flyveralarm under alle omstændigheder vilde blive straffet med døden. Han har derfor antagelig fattet en plan om ved at anmode om at blive dømt til døden maaske at kunne opnaa at blive anset for sindssyg. Denne antagelse sandsynliggøres derved, at det engang tidligere, nemlig i 1932, var lykkedes G at blive frifundet paa grund af utilregnelighed, og derved at han i 1934 omgikkes med planer om ved simulation af sindssygdom at befri sig for straffen for det opgivne indbrudsforsøg. I en retspsykiatrisk erklæring fra 1934, som vi senere vender tilbage til, hedder det da ogsaa, at G med sine breve til myndigheder o. s. v. angaaende den angivelige løsning af cirkelns kvadratur øjensynlig forfulgte det formaal at blive anset for sindssyg. Før denne opfattelse taler endelig en bemærkning i hans 1934 skrevne levnedsbekrielse om, at »af den asociale forbryder blev en asocial sindssyg, som er underkastet depressioner«.

Hvad enten denne antagelse er rigtig eller ikke, staar det fast, at G straks efter meddelelsen om den nær forestaaende fuldbyrdelse af dødsdommen i fængselspsykiaterens nærværelse begyndte at tale om cirkelns kvadratur, saa at lægen fik det indtryk, at G »klamrede sig til ham« og endvidere, at G hele natten igennem satte hele sin lid til mig, hvis arbejdsomraade i fængslet var ham bekendt. Denne opfattelse deles ogsaa af bevogtningsmandskabet.

Forskellige ytringer i det den sidste nat til moderen skrevne brev tyder paa, at G samtidig søgte at affinde sig med dødsstraffen. Den mulighed ligger ikke fjernt, at G bestrebte sig paa at indbilde sig sely, at han foretrak dødsstraffen for livsvarig sikkerhedsforvaring, og at »det hele ikke var saa slemt, det var den bedste løsning for ham«. Hans talemaader om hans tro paa en genfødselse i en bedre tilværelse kan maaske udlægges som »psykisk morfin«. Herefter staar den retspsykiatriske bedømmelse af G fast. Denne var i 1934 indlagt til observation paa Heidelberg universitets psykiatriske klinik. I sin erklæring fastslog Dr. Zucker, at der ikke forelaa nogen som helst holdepunkter for en sindssygdom. Vi kan hertil føje, at G er en holdningsløs, ustadig og arbejdsulysten psykopat med talrige hysteriske træk, fremfor alt trang til at gøre

sig gældende, sensationstrang, hang til at stille sig i positur og en vis psyko-infantilisme. Hele hans adfærd under den sidste sag grænser til det simulative.

Navnlig dette sidste tilfælde understreger nødvendigheden af en indgaaende, psykiatrisk undersøgelse ved alle tilfælde af falsk selvangivelse.

Undertiden er den falske selvangivelse et led i et simulationsforsøg, i en bluff-manøvre, som forfølger et eller andet, for paagældende fordelagtigt formaal. Medens hysterikeren søger at befri sig for en for ham ubehagelig situation ved — mere eller mindre bevidst — at flygte ind i en psykose, anstiller simulanten sig — ligeledes for at opnaa noget bestemt, for ham gunstigt — med overlæg forrykt og søger ved ord og handlinger at overbevise sine omgivelser om, at han er sindssyg (eller aandssvag). Som et led i en saadan simulationsmanøvre forekommer da ogsaa spontane, falske tilstaaelser af opdigtede, som regel særdeles grove forbrydelser. Et fortræffeligt eksempel herpaa, som samtidig er velegnet til belysning af det nære slægtskab mellem reaktive fængselspsykoser (hysteri) og simulation, er meddelt af *Feuerbach*¹⁶⁾.

Den falske selvangivelse forekommer — indenfor fængslets mure — foruden som led i en simulationsmanøvre endvidere med det formaal at blive ført ud af fængslet til paa-visning af et angivet gerningssted, skjulte tyvekoster osv. og derved opnaa lejlighed til flugt eller — hvad der er lige saa almindeligt — en kærkommen afveksling i den ensformige fangetilværelse.

De psykologiske mekanismer, som ligger til grund for den falske selvangivelse, behøver som allerede antydnet paa ingen maade at være af hysterisk oprindelse. Følgende tilfælde, som repræsenterer en ganske anden art af selvangivelse end de ovenfor gengivne, understreger ved sit hele forløb eftertrykkeligt den gamle, kriminalistiske læresætning: at

¹⁶⁾ Feuerbach: Aktenmässige Darstellung merkwürdiger Verbrechen, bd. I, Giessen 1828 p. 245 f.

en tilstaaelse kun udgør et enkelt, lille bitte led i beviskæden, saa at det er uforsvarligt at anse den, som tilstaar sig skyldig i en forbrydelse, for gerningsmand, medmindre der samtidig foreligger afgørende beviser herfor.

Tilfælde 5.

Den 11. juni 1935 fandtes tidligt om morgenen i nærheden af Cuxhaven liget af den 17aarige, kvalte, nyligt deflorerede Wilma Wulf. Mistanken rettedes først mod en mand, som paa paafaldende maade havde færdedes paa gerningsstedet; medens denne imidlertid befandt sig paa et sindssygehospital til observation, opstod der som følge af en anmeldelse, som vi straks skal komme tilbage til, mistanke mod den 1902 fødte, 7 gange for vold, berigelsesforbrydelser og belleri tidligere straffede, 1930 paa grund af drikfældighed umyndiggjorte L, som paa gerningstiden befandt sig i afvænningsanstalten Arensch-Berensch. Allerede 3 dage efter mordet anmeldte en kvinde til politiet, at hun havde mistanke om, at L havde begaaet mordet, fordi L, efter paagældende kvindes udsagn, havde voldtaget hende i marts maaned samme aar. Efter at L bestemt havde benægtet dette, maatte kvinden korrigere sine anbringender: hun havde ganske vist paa L.s opfordring hengivet sig frivilligt til ham, men L havde under samlejet været meget brutal. Da lederen af anstalten Arensch-Berensch forsikrede, at det var udelukket, at L i den paagældende nat kunde have forladt anstalten, lod politiet mistanken falde som ubegrundet.

Den 2. nov. 1935 indgav en restauratør anmeldelse om, at en i drankerhjemmet anbragt mand overfor ham havde erklæret, at L i den paagældende nat hemmeligt havde forladt anstalten. Den paagældende alumne havde mordenatten haft vagt som portner og havde ved ellevetiden lukket L ud. Tidligt næste morgen var denne vendt tilbage. Paa restauratørens spørgsmaal, hvorfor alumnen ikke havde meldt dette noget før, havde han svaret: »Jeg vilde ikke forraade L.« Alumnen havde endvidere forklaret, at L ved sin bortgang havde givet udtryk for, at han ønskede kønsligt samkvem.

L bestred i begyndelsen at have forladt anstalten mordenatten, men ytrede den 6. jan. 1936, efter flere maaneders idelige afhøringer, til en medfange: »Jeg tilstaar snart for

at slippe for flere afhøringer. Jeg er træt af alle de afhøringer og fremstillinger. Efter sigende faar jeg kun 3 maaneder takket være tilregnelighedsparagraffen. Kriminalbetjentene gør mig helt tosset. Jeg hænger mig snart.«

Den 23. jan. erklærede L til en medfange, at han for nogle dage siden havde drukket sin urin, han vilde hermed opnaa at blive syg og komme paa sygehuset. Ligeledes havde L ofte spurgt ham (medfangen), hvorledes han skulde bære sig ad med at komme paa Langenhorn (sindssygehospital). Under afhøringer den 31. 1. og 5. 2. indrømmede L at have set den myrdede i en danserrestaurant (hvor hun sidst var set i live) og at have hentet hendes overtøj. Ligeledes kunde han huske, at pigen havde haft en paraply hos sig, og at hun havde tilbudt ham at komme med ind under denne, da det regnede. Han havde da fulgt hende til en villa. Senere forklarede L, at han havde truffet pigen ved et i nærheden af restaurationen liggende skur (i nærheden af dette skur var Wilma W ifølge politiets undersøgelser blevet myrdet). Faa dage efter erklærede L paa spørgsmaal af en medfange, at han havde begaaet mordet. Den 18. 2. erklærede L: »Gjort det har jeg ikke. Indrømme maa jeg imidlertid, at jeg kan præstere den slags ting. Min kønsdrift er saa stærk, at jeg tilfredstiller mig selv praktisk talt hver nat her i fængslet.«

Den 9. marts tilstod L at have ombragt Wilma Wulf. Han forklarede, at han havde opsøgt skuret for at tænde sig en pipe tobak, da en pige kom ind, antagelig for at søge læ for regnen. Da hun pludselig saa ham staa foran sig, gav hun et lille skrig fra sig og »faldt om med det samme«. (Wilma W havde virkelig tilbøjelighed til besvimselsanfald). Hun laa paa ryggen og bevægede sig ikke. Da han ved synet af kjolen, der var gledet op, var blevet sanselig opstemt, havde han ikke kunnet beherske sig, men lagt sig paa hende for at celebrere coitus med hende. Først noget senere, efter at have paabegyndt dette, havde han mærket, at hun gjorde modstand, og han havde da med den ene haand eller ogsaa med begge hænder taget fat om hendes hals og trykket hende til jorden. Paa forehold, at liget havde sin kjoles bælte knyttet i en knude om halsen, svarede L, at det var muligt, at han under samlejet eller bagefter, for at forkorte hendes lidelser, havde knyttet bæltet om halsen paa hende. Paa gerningsstedet forklarede L den næste dag kriminalbetjentene, hvordan han havde anbragt

liget i en vandgrav. Hans angivelser var i nøje overensstemmelse med det af politiet i øvrigt fastslaaede.

Den 13. marts gentog L ved en afhøring hos statsadvokaten sin tilstaaelse. Ved denne lejlighed indrømmede L engang tidligere at have anvendt vold overfor en kvinde. Han havde i Stettin 1925 under følgende omstændigheder slaaet en pige i hovedet med en kognacflaske. Han havde været sammen med pigen i flere dage og havde drukket 5—600 mark op sammen med hende. Hun havde atter og atter lovet ham, at han »maatte faa lov«, men holdt ikke ord. I sin rus var han blevet i den grad oprørt herover, at han paa aaben gade havde slaaet hende med flasken. Ved hans derpaa følgende anholdelse havde hun imidlertid ikke ønsket ham straffet, var tværtimod den næste dag paany gaaet ud med ham og havde ved denne lejlighed indfriet sit løfte.

Foruden denne begivenhed forelaa følgende vidneudsagn, som talte mod L: han havde ytret til en alumne i Arensch-Berensch, at han opnaaede den højeste grad af tilfredsstillelse, naar han rigtigt kunde komme til at kvæle pigen. Det hævdedes endvidere af flere alumner, at L var bekendt for sin stærke kønsdrift; han talte altid om saadanne ting. Endelig havde L notorisk overfaldet og truet sin mor paa livet og var ogsaa blevet idømt straf herfor.

Den 9. juli opdagedes endnu et lystmord i nærheden af Cuxhaven. Den 13. juli, altsaa faa dage senere, skrev L til sin forsvarer et brev, i hvilket han bad om en kort samtale. Under en samtale den 15. samme maaned erklærede L, at han vilde tilbagekalde sin tilstaaelse. Han hævdede nu, at han ikke var gerningsmanden. Han havde kun aflagt tilstaaelse, fordi politimændene havde truet ham med prygl, hvis de ikke kunde finde den pige, som han hævdede at have fulgt hjem. Kriminalbetjentene havde endvidere sagt, at hvis han aflagde en tilstaaelse, vilde de sørge for, at tilregnelighedsparagraffen kom ham tilgode. I modsat fald maatte han regne med at blive henrettet. L havde gentaget sin tilstaaelse for forhørsdommeren, udelukkende fordi han stadig var overbevist om, at han i saa fald vilde slippe fra det med 3—5 aar, og at han i modsat fald maatte regne med en langt alvorligere straf.

Den 27. juli gentog L overfor forhørsdommeren, at han ikke var gerningsmanden, og tilføjede: »Jeg havde tilbagekaldt min overfor politiet aflagte tilstaaelse allerede ved det

første forhør, hvis jeg ikke havde været bange for da paany at komme i forebyggelsesarrest. Efter at jeg nu har modtaget anklageskriftet og har set, at jeg bliver anklaget for mord, kan jeg ikke opretholde min tidligere aflagte tilstaaelse.« Senere ytrede L herom yderligere, at han vilde »overtage« et drab uden overlæg og forsæt og en hertil svarende straf paa 3—5 aar, men ikke et mord.

Fra den 12. til den 15. okt. 1936 foretoges i et sygehus et alkoholforsøg. Dette blev foretaget af 3 læger. Efter at L havde drukket 300 ccm kognac, erklærede han paa forespørgsel energisk ikke at have ombragt Wilma W. Efter at han imidlertid havde drukket 500 ccm kognac og var saa beruset, at hans tale var usammenhængende, og han var svær at komme i kontakt med, tilstod han mordet. L betegnedes paa dette tidspunkt af de undersøgende læger som »sanseløs beruset«. Næste dag gentog L (i ædru tilstand) sin under alkoholforsøget aflagte tilstaaelse.

Overfor forhørsdommeren gentog L sin overfor lægerne aflagte tilstaaelse. Kort før domsforhandlingen bedyrede L imidlertid i en instruksionskrivelse til sin forsvarer paany sin uskyld. L paastod nu, at lægerne »havde forstaaet paa menneskevenlig maade« at klargøre for ham, hvilke ulemper en opretholdelse af hans tilbagekaldelse vilde medføre for ham, og hvilke fordele en fornyelse af hans tilstaaelse paa den anden side vilde kunne bringe ham. Han mente af lægernes udtalelser at kunne slutte, at han under alle omstændigheder vilde blive dømt, saa at han gennem en tilstaaelse vilde kunne forbedre sin situation, da lægerne kun i dette tilfælde kunde hjælpe ham til at opnaa beskyttelse efter tilregnelighedsparagraffen.

Under domsforhandlingen nægtede L at have begaaet mordet, men blev (ved Hamburgs nævnetings dom af 23. 12. 1936) idømt livsvarigt tugthus. Denne dom stadfæstedes senere af rigsretten.

Den 22. maj 1937 fandt et tredie lystmord sted, denne gang paa den prostituerede Grete Bange. I henseende til udførelsesmaade frembød dette mord stor lighed med mordet paa Wilma Wulf. For det sidst begaaede mords vedkommende rettedes mistanken mod en arbejder, Robert Körnig, som anholdtes (slutn. af sept. 1937), og som den 2. okt. bl. a. tilstod at have ombragt Wilma W. Under en derefter følgende afhøring af L hævdede denne imidlertid paany at have ombragt hende. Paa indtrængende forhold,

at der nu var paagrebet en anden gerningsmand, som havde tilstaaet at have ombragt Wilma W, erklærede L efter nøje overvejelse: »Det var alligevel mig.« Han nægtede imidlertid at underskrive rapporten og anmodede om papir, for at han kunde nedskrive en fremstilling af de faktiske forhold. Næste dag hævdede han i denne skrivelse paany at være uskyldig. Paa spørgsmaalet, hvorfor han den 7. 10. havde gentaget sin tilstaaelse, svarede L, at han havde været overbevist om, at sandheden en skønne dag dog vilde komme for dagens lys, og at han meget hellere vilde være i tugthuset Sonnenburg, hvor han laa i celle med andre, end i Hamburg, hvor han havde enecelle.

Under en genoptagelsessag ophævedes (ved dom afsagt af Landgericht, Hamburg, den 15. aug. 1938) den den 23. dec. 1936 afsagte dom. L blev herefter løsladt fra tugthuset, men anbragtes ved politiets foranstaltning som farlig dranker i et sindssygehospitals sikringsanstalt.

Anamnese:

L er ægte barn; moderen skal tidligere have drukket stærkt. Han gennemgik det normale antal klasser. Gennemgik en mekanikerlære og arbejdede da i 2 aar i Hamburg som mekaniker. Senere sejlede han (indtil 1930) som letmatros og fyrbøder. Fra 1930 til 1936 var han anbragt i forskellige drankerhjem. 1922 blev han straffet for indbrudstyveri og aaret efter paany for tyverier. 1925 var han anklaget for tyveri, men frifandttes som utilregnelig, da forbrydelsen var begaaet under »sanseløs beruselse«. 1927 blev han straffet for vold og trusler overfor sin mor. 1930 straffedes han for bedrageri.

1927 anmeldte faderen til politiet, at sønnen, som havde afmønstreret, hver aften kom fuld hjem og slog ruder ud. Han anmodede om, at sønnen maatte blive anbragt i et sindssygehospital eller et forsorgshjem. Efter at L havde sejlet i aarene 1928—29, noteres i drankertilsynets akter nov. 1929, at L nu som tidligere drak og i beruset tilstand var brutal overfor sine forældre, hvorfor han ikke mere maatte betræde lejligheden. Marts 1930 noteres, at L er arbejdsløs, betler, ofte kommer til forældrene i beruset tilstand og da mishandler moderen. Efter ansøgning af faderen blev L da umyndiggjort, men unddrog sig anbringelse i et forsorgshjem, idet han undveg herfra. I den følgende tid undveg han gentagne gange fra denne anstalt.

1934—35 idømtes han straf for en berigelsesforbrydelse, begaaet under bortgang fra anstalten.

I 1938 (tvangs)steriliseredes L paa grund af kronisk alkoholisme. Han befinder sig idag som »almenfarlig dranker« i et sindssygehospital ved Hamburg.

Idag gør L et forstemt og hæmmet indtryk. Han er blevet mistroisk som følge af de talrige politiafhøringer og de mange aars indespærring, saa at han kun ugerne udtaler sig og da stedse ufyldstgørende. L mener nu, at han dengang tilstod, fordi han gennem maaneders ophold i enecelle var totalt sjæleligt oprevet, og fordi han frygtede at komme i forebyggelsesarrest (koncentrationslejr), saafremt han nægtede. Han tilstod derfor for at faa fred for de praktisk talt hver dag foretagne afhøringer og tænkte, at han altid kunde tilbagekalde sin tilstaaelse for nævningetinget. Han var saa nervenedbrudt, at han for enhver pris vilde have en ende paa sagen; han befandt sig i en tilstand af fortvivelse, i hvilken alt var ham lige meget. Naar han, efter at det var blevet ham foreholdt, at den virkelige gerningsmand var paagrebet, paany tilstod, skete det for at give udtryk for, at han ikke vilde have noget med afhøringen at gøre. Af denne grund havde han da ogsaa straks efter afhøringen bedt om et stykke brevpapir, for at han kunde skrive en fremstilling af de virkelige forhold.

L er en holdningsløs, viljesvag og moralsk depraveret psykopat. Han har under aarelang anbringelse i drankerhjem, fængsler og sindssygehospitaler ikke frembudt det ringeste tegn paa sindssygdom.

Ikke blot kan det undertiden være yderst vanskeligt at fastslaa de psykologiske mekanismer, som ligger til grund for en falsk selvangivelse, men det kan undertiden ogsaa volde store vanskeligheder at fastslaa, om der overhovedet foreligger en falsk selvangivelse eller ikke. Langtfra alle tilfælde opklares saa let som den af *Haussner* beskrevne *virgo intacta*, som beskyldte sig selv for at have ombragt sit nyfødte barn,¹⁷⁾ som følgende tilfælde viser:

¹⁷⁾ Archiv für Kriminal-Anthropologie bd. 26, 1906.

Tilfælde 6.

Den d. 29. jan. 1921 fødte, ikke tidligere straffede S anholdtes den 8. juli 1940, mistænkt for at have beskadiget og ødelagt betrækket i Hamburgs bybanes 2. klasses kupeer. Siden dec. 1939 var sæderne i disse kupeer i stort omfang blevet beskadiget ved snit. Beskadigelsernes art var ikke ensartet i alle tilfælde. Nogle snit afveg betydeligt fra de fleste andre tilfælde. En enkelt gang lykkedes det at paa-vise sperma i nærheden af en saadan flænge. Efter indgaa-ende undersøgelser anholdtes S. Mistanken rettedes mod ham, fordi han gentagne gange var blevet antruffet i anden klasses kupeer med tredie klasses billet. S nægtede først at have haft noget med beskadigelserne at gøre, men indrømmede noget herefter at have skaaret i tre tilfælde. Senere indrømmede han endnu nogle tilfælde, dog kun saadanne siden slutningen af maj 1940, og nægtede stadig at være gerningsmand til de tidligere tilfælde. Ogsaa ved en ny afhøring angav han at være begyndt efter at have læst den første plakat om hærværket. Denne afhøring maatte afbrydes paa grund af S.s udmattelse. To dage senere angav S at have skaaret siden dec. 1939. Som begrundelse angav han, at han oprindeligt havde handlet af sensationstrang, da han havde læst mange amerikanske kriminalromaner (dette bekræftede moderen). Senere var hertil kommet tran-gen til at hævne sig for en bøde for billetsnyderi. Ogsaa ved forhøret i dommervagten tilstod S at have skaaret i 47 tilfælde. To dage efter sin fængsling foretog han et suicidalforsøg. To dage senere indrømmede S overfor krimi-nalpolitiet at have forøget hærværk siden jan. 1940 (paany et andet tidspunkt) og at være blevet opildnet hertil ved læsning af kriminalromaner.

Den 12. juli 1940 afhørtes S paany af kriminalpolitiet. Han nægtede ved denne lejlighed overhovedet at have skaaret. Han vilde være kommet til sin falske tilstaaelse, fordi han paa grund af skulkeri paa sin arbejdsplads havde været bange for at komme i koncentrationslejr. Han reg-nede med ved at tilstaa hærværket i S-banen at slippe med en fængselsstraf, som han foretrak for koncentrationslejr. Fremfor alt vilde han undgaa at blive straffet politisk, da han gerne vilde til luftvaabenet. Dette standpunkt opret-holdt S indtil domsforhandlingen.

Ifølge politiets undersøgelser kunde S ikke være gernings-mand til alle tilfælde af hærværk, for det første fordi der

i de enkelte tilfælde var arbejdet ganske forskelligt, og for det andet fordi S bevisligt i 5 af ham tilstaaede tilfælde paa gerningstiden havde befundet sig paa sin arbejdsplads. Endvidere var disse skærierier blevet fortsat efter S.s fængsling og var desuden ogsaa (efter S.s fængsling) blevet paabegyndt i Berlins bybane.

Der foreligger saaledes under alle omstændigheder en falsk selvangivelse.

Under en exploration erklærede S: »Blandt andet fandt jeg ingen anledning til at sige sandheden, fordi jeg bestemt regnede med, at hærværket vilde blive fortsat efter min anholdelse, hvilket jo ogsaa holdt stik. Da jeg kom i fængsel, blev det mig først rigtigt klart, hvor alvorlig historien var. Man kaldte mig her bl. a. for »Volksschädling«, og jeg skrev da straks et brev til kriminalpolitiet om, at jeg var uskyldig.« Paa mit spørgsmaal, hvorfor han da først havde tilstaaet at være gerningsmanden til tre tilfælde og senere til endnu en række tilfælde, svarede han: »Først har jeg tænkt, du kan tilstaa tre tilfælde, det er ikke saa slemt, saa har kriminalpolitiet sagt: om du tilstaa 3 eller 10 tilfælde, straffen bliver den samme. Saa har jeg tilstaaet flere endnu.« Paa spørgsmaalet, hvorfor han har angivet forskellige motiver, først sensationslyst, senere hævn, siger S: »All gaar saa hurtigt hos politiet, at jeg ikke har haft tid til at overveje noget.

Om S har deltaget i hærværket i bybanen, er endnu den dag i dag en kriminalpsykologisk gaade. At han falskelig har angivet sig selv, staar fast. Spørgsmaalet er imidlertid, om S trods sin falske selvbeskyldning, som paaviseligt omfatter 5 tilfælde, overhovedet har skaaret. For hans uskyld taler bl. a. den omstændighed, at S i intet tilfælde har været i stand til at give detaillerede oplysninger om hærværket.

Anamnese:

S gennemgik det normale antal klasser i skolen, hvorfra han kom ud i 1936. Indtil sit 12. aar var han efter moderens udsagn en ordentlig dreng, begyndte saa imidlertid at lave »gale streger«. Ofte forsøgte han at læse sine lektier, regne opgaver, skrive stile og var ogsaa i skolen meget forsømmelig. Engang var han oversidder. Efter at være kommet ud af skolen kom han i vulkanisørklære. Under sin læretid begik han forskellige uregelmæssigheder, idet han sammen

med en anden lærling forfalskede benzinregninger og stak pengene i lommen. Ogsaa under sin læretid var han doven og skulkede fra sit arbejde. Efter at være udlært i februar 1939 kom han til arbejdstjenesten, hvor han var til slutn. nov. 1939. Han havde meldt sig til hæren, men var som følge af krigens udbrud ikke blevet indkaldt. Efter moderens angivelser var S meget nedtrykt herover og havde ikke lyst mere til at tage fat paa nogetsomhelst. Kun med allerstørste besvær fik moderen sønnen til paany at søge arbejde. I jan. 1940 fik han da arbejde indenfor sit fag, blev imidlertid efter et par dages forløb uden grund væk fra sit arbejde og blev da (feb. 1940) ansat i en kemisk fabrik. Efter tre dages forløb blev han uden videre væk fra denne plads. Fra slutn. feb. 1940 arbejdede han i rustningsindustrien, men begyndte ogsaa her efter et par ugers forløb paa sit driveri. Det var, trods de største anstrengelser fra forældrenes side, ikke disse muligt at holde sønnen til arbejde. Moderen henvendte sig da til børneværnet og til hans arbejdsgiver, og herefter arbejdede S upaaklageligt i 6 uger, men begyndte da paany sin skulken. I den sidste tid før sin anholdelse kom han ofte først hjem henimod kl. 1 om natten. Han havde da opholdt sig paa værtshuse sammen med ældre kammerater.

I en alder af 14—15 aar havde S sammen med en ven tiltalt to smaa piger med uhøviske og usædelige talemaader og kom som følge heraf under børneværnets opsyn. Kønslige forhold vil han have haft siden sit 17. aar med forskellige piger, som han har lært at kende paa gaden. Ligeledes besøgte han, i det omfang hans penge strakte til, bordellerne. Han vil undertiden have haft samleje to gange og mere om dagen.

Moderen bekræfter, at S har læst mange kriminalromaner. Selv angiver han, at han ofte har læst en 2—3 stykker om dagen. Paa forespørgsel nævner han nogle titler som: »Mordere i kjole og hvidt«, »døden gaar gennem byen«, »bestier fra New York«, »djævelen fra New York«, »banditfarmen«, »fjænderen« o. s. v.

Moderen forklarer, at S en dag, efter at den første plakat om de ituskaarne sæder var blevet slaaet op, sagde: »Det skulde glæde mig at tjene de 500 eller 1000 mark. Jeg kunde have lyst til at lægge mig paa lur«.

S blev frifundet.

De her meddelte tilfælde viser, hvor vanskeligt det er at finde frem til den falske selvangivelses sande, psykologiske mekanismer. Den i indledningen til nærværende afhandling omtalte pengeafpresser J, som meldte sig selv ikke mindre end 6 gange, en intelligent, forhenværende skolelærer, sagde herom træffende: »I det øjeblik, hvor man melder sig selv, gør man sig slet ikke de forskellige momenter klart, der spiller ind, og nogen tid senere er det praktisk talt umuligt at rekonstruere samtlige tankerækker, navnlig fordi ikke een bevæggrund, men mange og tilmed delvis ubevidst, spiller en rolle«. I virkeligheden er man i mange tilfælde til syvende og sidst henvist til »graa teori«, til tankerekonstruktion og kombinationsforsøg. Dette fremgaar særlig tydeligt af et af *Dieckhöfer* meddelt tilfælde, som samtidig, ved de hypoteser, denne forfatter fremsætter, tjener som en advarsel mod for megen teoretiseren¹⁸⁾. *Malachowski*, som i 1925 offentliggjorde nogle tilfælde af falsk selvangivelse, fastslaar da ogsaa kategorisk i sit arbejde, »at vi foreløbig er ude af stand til at finde frem til aarsags-faktorerne, viser vore sygehistorier desværre¹⁹⁾«.

Man maa haabe, at den falske selvangivelse, dette hidtil utilstrækkelig udforskede omraade, maa blive bearbejdet saa intensivt, at kriminalbiologien — ogsaa hvad selvangivelser angaar — fremtidig vil være i stand til at yde strafferetsplejen værdifuld assistance. Hidtil er den lov-mæssighed for dette egenartede, psykiske fænomen, som utvivlsomt bestaar, ikke fundet.

¹⁸⁾ Det af *Dieckhöfer* meddelte tilfælde (Über einen Fall von grundloser Selbstbeschuldigung, Monatschrift für Kriminalpsychologie und Strafrechtsreform 1929 p. 321 f) omhandler en mand, som meldte sig til politiet og angav at have kastet en mand i Rhinen. Af paagældende anamnese fremgaar, at han 2 aar tidligere havde haft skuffelser af erotisk karakter. Forf. mener, at den falske selvangivelse skulde tjene til »at faa ham til at glemme sin egentlige smerte over sin forsmædede kærlighed resp. at lade en stærkere smerte overgaa denne...«.

¹⁹⁾ *Malachowski*: l. c. p. 140.